

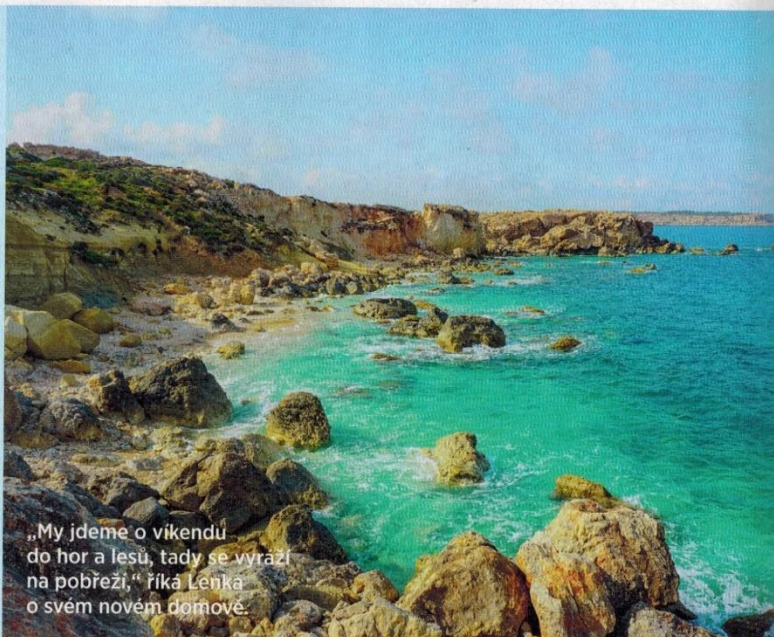

MALTA

Mezi dvěma kontinenty

Jak se žije na malém ostrůvku mezi Itálií a Afrikou? Lenka už čtvrtým měsícem žije na Maltě a vypráví, jak vypadá zdejší život během pandemie. O překvapení tady není nouze!

Text a foto: **Lenka Kosmatová**

„My jdeme o víkendů do hor a lesů, tady se vyrazí na pobřeží,“ říká Lenka o svém novém domově.

Co vás na Maltu přivedlo?

V rámci svého studijního programu jsem musela absolvovat povinný semestr na zdejší Maltské univerzitě. Jde mimočodem o nejstarší univerzitu, která vznikla v rámci britského Společenství mimo území Velké Británie. Studuji tady obor Tourism and Culture Development, tzn. rozvoj cestovního ruchu a kultury. Malta je, ne náhodou, zajímavou destinací pro tento obor, protože cestovní ruch je zde velmi důležitý stejně jako kultura.

Čím se tam zabýváte dneska?

Za normální situace by moje studium bylo prezenční, ale teď se dá říct, že studuji dálkově. Kromě studia v současné době pracuji jako lektorka jazyků na volné noze. Ve volném čase se věnuji fotografování, objevuji ostrov, píši o Maltě články a připravuji místní cestopis. V podstatě jsem přesunula své normální aktivity, které bych dělala doma, na Maltu. Protože je v současné situaci vše zavřené, člověk kromě práce a studia může být jen v přírodě. Zatímco v České republice jdeme ve volném čase do lesa, tady jdeme na pláž nebo k útesům.

Jak se liší mentalita místních od naší?

První věc, která mi od prvního dne přišla jiná, je, jak se lidé více usmívají. Navzdory úsměvům je ale těžké se mezi místní začlenit. Maltané jsou poměrně uzavření a cizince si nepouštějí k tělu. Rovněž lze vidět rozdíly mezi odlišnými vrstvami: lidé z bohatých rodin mluví plynne anglicky a jsou většinou zcestovalí a milí, zatímco lidé z vesnic neumějí anglicky a dokážou být poměrně neurvalí. Další výrazný rozdíl vidím v přístupu k aktuálním vládním nařízením, která jsou zde velmi přísně dodržována. Proto uvidíte, jak místní nosí všude roušku, nejen když jsou sami, ale také když jdou do moře. Malta je z velké části závislá na cestovním ruchu a všichni společně usilují o překonání krize co nejrychleji. Což se jim daří a Malta zvládá situaci skoro nejlépe z celé Evropské unie.

Čím se liší životní styl místních od našeho?

Mladí Maltané tráví více času s rodinou a multigenerační soužití je zde naprosto běžné. Protože je Malta malá, místní se nemusí stěhovat přes celý stát a každý den do práce nebo do školy dojíždějí. Češi jsou na rozdíl od Maltanů větší dobrodruzi. Tam, kde Čech nazývá boty a vezme batoh, se místní rádi dovezou autem. Také jsem byla překvapená, jak silně jsou místní věřící.

Co vás nejvíc překvapilo, příjemně či nepříjemně?

Musím se přiznat, že těch překvapení bylo na tak malou zemi poměrně dost. Milé překvapení je, že při návštěvě sebemenší vesničky najdete velkolepý kostel. Říká se, že člověk tady může téměř každý den v roce navštívit jiný kostel – nachází se jich tu celkem 359. Překvapilo mě rovněž, že na poště nelze platit kartou. Dodnes mě nepřestává překvapovat, že na ulicích vidím převážně jen muže, hlavně přes den to vypadá, že na Maltě nežije jediná žena. Musím zmínit i počasí – ani zdaleka tady není tak tropické počasí, zejména v zimě a na jaře. Podobně jako v jiných jihoevropských státech také tady není normální mít ústřední topení, takže zimní měsíce jsou opravdu chladné, a to i doma. Také mě překvapila dubnová lovecká sezona, protože při procházce přírodou slyšíte všude střelbu. A vynášení odpadu: na Maltě vynesete odpadky na chodník před svůj dům a popeláři je svezou. Neexistují tady žádné popelnice!

Je něco, s čím jste se tam dodnes nesmířila?

Občas je pro mě těžké se smířit s nespolehlivými autobusovými spoji a také menším sortimentem obchodů. Dennodenním problémem jsou místní řidiči, Maltané řídí velmi rychle a málokdy dávají chodcům přednost. Občas mám pocit, že je to boj o přežití.

Chybí vám z domoviny něco?

Samozřejmě mi chybí český chléb a české pivo, ať už jeho chuť, nebo jeho cena. I když v St. Paul's Bay existuje restaurace inspirovaná českou kuchyní, kde si můžete českou gastronomii

připomenout. Postupem času člověku chybí samozřejmě česká příroda: vidět vlahé, zelené lesy, řeky a kopce. To je ale vykoupeno průzračným azurovým mořem. Já osobně jsem člověk, který se velice jednoduše adaptuje, proto jsem si na místní život velmi rychle zvykla.

Co naopak vnímáte jako lepší než u nás?

Teplejší počasí, přístup k moři a veškeré aktivity s ním spojené: potápění, freediving, plachtění. Také se mi velmi líbí, jak jsou tady lidé sportovně založení a dbají na zdravý životní styl. Nicméně je ale životní styl v různých částech Malty dost odlišný. Já žiju v jedné z nejlepších oblastí na Maltě, ve Sliemě, a zde je vidět velký vliv expatů a cizinců. V menších městech, kde žije méně cizinců, je životní styl pomalejší a je víc požitkářský.

Vědí místní o Česku? Jak reagují, když se zmíníte, odkud pocházíte?

Místní znají Českou republiku a samozřejmě všichni milují Prahu. Jedním z dalších překvapení pro mě bylo zjištění, jak velké množství Čechů na Maltě žije, bydlí, pracuje na univerzitě, v cestovním ruchu, ale i v jiných sektorech. Češi jsou tady v oblíbení. Byla jsem až překvapena, jak moc je Česká republika propojena s Maltou. Ve Vallettě je pomník Václava Havla

Jaké jsou cestovatelské zvyklosti místních? Ať už do zahraničí, nebo v rámci vlastní země?

V rámci vlastní země všichni rádi cestují autem, téměř každý, kdo má nějaké finance, tady vlastní auto. Procestovat Maltu není nikterak složité, celý hlavní ostrov je velký jako Praha, nejenže Maltu projedete celou autem během jediného dne, ale můžete ji také projít pěšky z jedné strany na druhou. Takže o víkendu místní samozřejmě vyrazí k moři na pláž nebo na piknik do parku. Místní cestují do zahraničí hlavně v rámci studijních programů.

Jakých pět míst byste ukázala svému nejlepšímu kamarádovi z Česka, který na Maltě ještě nebyl?

Určitě bych každému ukázala při východu slunce tzv. Tři města, zejména město Bormla. Naopak pro západ slunce bych zvolila Golden Bay nebo jakoukoli zátoku na západním pobřeží. Samozřejmě jsou i dva další ostrovy – Gozo a Comino. A Mdina, to je místo, které mi po pravdě vyrazilo dech. Záměrně nezmiňuji Vallettu, protože tu každý zná, je to hlavní město. Mě osobně baví, že Maltu můžete objevovat z různých úhlů. Poznávat místní podmořský svět, to je Malta z úplně jiného úhlu.

Vaše nejoblíbenější místo nebo zážitek?

Nejlepším zážitkem pro mě byla dubnová plavba plachetnicí na Comino. Z ostrova Malta plavba trvá asi čtyři hodiny a už samotné vyplutí z přístavu nabízí pohled na Maltu z jiné perspektivy, Valletta je jako na dlani. Na Cominu mají u pláží tyrkysovou, čistou vodu, a kdo je trochu dobrodružnější, má tady možnost objevovat jeskyně a zátoky. Písečná pláž je také důvod, proč sem v letní sezoně jezdí tisíce turistů. V dubnu voda není tak teplá, a navíc ostrov byl pro turisty uzavřený, takže jsme měli s přáteli ostrov sami pro sebe.

A oblíbené místní jídlo?

Mezi místní speciality patří králík dušený na víně *stuffat tal-fenek*, kterého ale k oblíbeným jídlům neřadím. Vynikající jsou

samozřejmě čerstvé mořské plody. Doporučuji navštívit brzo ráno nedělní rybí trh v městečku Marsaxlokk! Když najdete kvalitní a tradiční pekárnu, tak samozřejmě musíte ochutnat *pastizzi*, taštičky plněné ricottou nebo hráškem, a jejich místní chléb *ftira*. Pokud máte jako já rádi sladké, doporučuji vyzkoušet tradiční maltský nugát s mandlemi. K místní gastronomii samozřejmě patří i zdejší bílé a červené víno. Pokud chcete jíst jako místní, doporučuji se vyhnout všem turistickým oblastem a zaměřit do klidnějších částí ve vnitrozemí.

Kterých pět výrazů byste použila pro popis Malty a jejích obyvatel?

Kdybych měla říct pět výrazů typických pro Maltu, řekla bych *mela, mela, mela, mela, mela*. Tento výraz totiž Maltané říkají neustále a znamená to něco jako dobře, počkej, nevím nebo jako naše částice no. Je to univerzální slovíčko na všechno. A dál...? Asi živá historie, přístav mezi Afrikou a Itálií, útesy a noční život. ■

Malta Lenky Kosmatové

Malta má svoje kouzlo, ale také své stinné stránky. Azurově čistá voda, mořský vzduch, čerstvé ryby a kouzelné útesy... To je něco, za co jsem každý den vděčná a z čeho čerpám inspiraci a sílu. Na druhou stranu žít na Maltě je pro mě osobně trochu komplikovanější než v České republice. Tento ostrůvek má malý trh, což způsobuje, že věci jsou zde dražší nebo v porovnání s Českem nejsou vůbec. Také místní mentalita je jiná a stát se součástí místní komunity se zdá takřka nemožné. Malta nebyla mou vysněnou destinací, ale čím déle na Maltě jsem, tím více mě mile překvapuje. Ačkoli by se tento ostrůvek dal velikostí přirovnat ku Praze, je zde stále ko objevovat. Malta v letních sezoně nepřestává žít kvůli tisícům turistů, kteří sem přijíždějí za nočním životem, jazykovými kurzy nebo za mořem, ale mimo sezonu je tento ostrov poměrně poklidným přístavem.

